

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

ההתוועדות המרכזית

ההתוועדות המרכזית לרגל יום-ההילולא של הרבי מליובאוויטש בג' בתמוז תהיה א"ה ביום שני, אור לג' בתמוז, בכפר-חב"ד, בשעה 8 בערב. אורחי-הכבוד בהתוועדות יהיו שלוחים ותיקים של הרבי ברחבי העולם. פרטים יבואו.

עוד יריד יש"ע

עוד יריד מיוחד שכולו תוצרת היישובים ביהודה ושומרון יהיה א"ה ביום שלישי, כ"ו בסיוון (12 ביוני), במרכז הישראלי, ברחוב קרן היסוד 22 בירושלים (מול מלון דן פנורמה), מ-10 בבוקר ועד 3:30 אחה"צ. ביריד יימכרו מוצרים המיוצרים ביישוב יהודה ושומרון, וגם זו דרך לתמוך כלכלית בתושבים המוסרים את נפשם על יישוב הארץ.

אור בלב

כשבוע לפני פורים נרצח ליד היישוב בת-עין ארז לבנון הי"ד, בשעה שהתבודד שם, כמנהגו, ועבד את קונו. ארז היה מוזיקאי מחונן, ולאחר הירצחו יצאה לאור מהדורה מיוחדת של תקליטור שיריו. בתקליטור, אור בלב, ארבעה עשר שירים, והכנסותיו קודש לכתיבת ספר-תורה לעילוי נשמתו. לפרטים: 050-9222215.

הציצית שלי

הוצאת פלדהיים מגישה ספר מיוחד לגיל הרך - הציצית שלי. ספר המחשה לילדים המתחילים ללבוש ציצית. מאת אלישבע שרייבר. אירוסים בפלסטילינה בת-שבוע ראב"ד. טל' 02-6513947.

זמני השבוע

7:08	7:23	7:16	7:24	7:17	7:07
8:26	8:29	8:30	8:27	8:20	9:16

כניסת השבת 7:08 7:23 7:16 7:24 7:17 7:07
צאת השבת 8:26 8:29 8:30 8:27 8:20 9:16

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

יש המפחדים ויש המאמינים

יש מי שתמיד יסבירו לך למה אי אפשר ולמה זה מסוכן. ויש מי שעיניהם נעוצות ביעד, והם אינם מניחים למכשולים לעצור את ההתקדמות לעבר המטרה

הזה קיבלו עליהם סיכונים אדירים, אבל היה ברור להם שמוכרחים להעז ולהסתכן. כיום, לדאבונו, איננו יכולים לחלץ חייל שלנו, הנתון כבר כמעט שנה במרחק נגיעה מאיתנו. האומנם באמת איננו יכולים, או שכיום הכול עסוקים בוועדות חקירה ובכיסוי עצמם, במקום בניסיונות להעז ולהצליח.

העזה ודבקות במטרה אין לזהותן עם פיזיות ועם זלזול בסכנות ובקשיים. חזון איננו קלות-דעת וחוסר אחריות. המנהיג האמיתי יודע את הקשיים והסכנות טוב מכל אחד אחר, ובכל זאת הוא נחוש לגבור עליהם. הוא נוסך אמונה במונהגיו, שלא להירתע מפני המכשולים, אלא לגבור עליהם ולהגיע למטרה למרות הכול.

האמונה מנצחת

זה למעשה הוויכוח בין עשרת המרגלים לבין יהושע וכלב. המרגלים מפרטים את האימים ואת הקשיים, ואילו יהושע וכלב נוסכים אמונה וביטחון. המרגלים אומרים: "לא נוכל לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו", ואילו כלב מכריז: "עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה". המרגלים מכניסים מורך בלב העם וגורמים לבני-ישראל לשאת את קולם בבכי, ואילו יהושע וכלב אומרים: "אל תיראו את עם-הארץ... ה' איתנו, אל תיראו".

אם נכנסנו לבסוף לארץ-ישראל, זה בזכות אנשים כיהושע וכלב. לו היינו שומעים בקול המרגלים, היינו נשארים במדבר ואובדים חלילה. הם הצליחו לעורר בעם את האמונה ביכולת ה', ואז פתאום מתחולל מהפך: מי שאך אתמול בכו על האסון העתיד להתרחש, קמו פתאום חדורי נחישות: "הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה'". אלא שהנהייה אחר הפחדים והחששות גרמה לעם-ישראל להישאר במדבר עוד ארבעים שנה.

גם כיום יש מי שמפחדים את העם ומציירים את הסכנות והקשיים. התשובה היא אחת: חיזוק האמונה, החדרת ביטחון בה', ומתן תקווה שבעזרת ה' נצליח לגבור על כל הקשיים ולהגיע לגאולה האמיתית והשלמה בקרוב ממש.

סופר על אחד הצדיקים, שבהיותו ילד שיחק עם חבריו בהליכה על חבל שנמתח בין שני עצים. הילדים האחרים התחילו ללכת על החבל ובשלב כזה או אחר מעדו ונפלו, ואילו הוא צעד בביטחון עד הסוף. שאלוהו כיצד הצליח לעשות זאת. השיב הילד: "חבריי הביטו למטה, נבהלו ונפלו. אני לא הסתכלתי למטה, אלא נעצתי את מבטי ביעד ולשם צעדתי".

תכונה זו משקפת את החומר שממנו קורצו מנהיגים אמיתיים. בני-האדם הרגילים רואים את הקשיים והסכנות, ולכן הם נרתעים ומהססים. לעומתם, המנהיג שם לנגד עיניו את החזון ואת היעד. גם הוא יודע שיש קשיים ובעיות, אבל עיניו נעוצות במטרה ובאתגר, ובכוח האמונה הוא גובר על הקשיים ומכניע את ההתנגדויות.

"אין בלתי-אפשרי"

יש בני-אדם שתמיד יסבירו לך למה אי אפשר ולמה זה מסוכן ומסוכן. הם אינם טיפשים. הם מדברים דברי טעם ומציגים את הסכנות ואת החששות האמיתיים. אבל השורה התחתונה היא: בלתי-אפשרי.

לעומת זה, יש מי שיאמרו: אפשר. אם יש קשיים, צריכים למצוא את הדרך לגבור עליהם. אם יש חששות, צריך לנטרלם. אם יש סיכונים, יש לצמצמם. אבל עיניהם נעוצות ביעד, והם אינם מניחים למכשולים לעצור את ההתקדמות לעבר המטרה.

היו שנים שהמוטו של יחידות העילית בצה"ל היה: "אין בלתי-אפשרי". מפקדים הסתכנו והעזו, והגיעו להישגים מפתיעים ועוצרי-נשימה. באותן שנים, כשדיברו על 'הזרוע הארוכה' שלנו, זו הייתה מציאות שאויבינו רעדו מפניה. הם ידעו שהעם היהודי ימצא אותם גם במקומות המסתור הבטוחים ביותר ויגבה מהם את המחיר על מעלליהם.

באותם ימים ידענו להוציא אל הפועל בתוך כמה ימים מבצע עוצר-נשימה של שחרור מטוס חטוף באנטבה. מי שהחליטו על המבצע

החלה מבטלת עבודה זרה

כגרון ביד החוצב

לכן הפרשת חלה מבטלת את העבודה הזרה. חטא עבודה זרה איננו מצטמצם לעבודת אלילים ממש, אלא גם החשבת גורמים טבעיים כמקורות של שפע וחיות היא סוג של עבודה זרה. יהודי צריך לדעת שכל מקורות השפע הקיימים בעולם אינם אלא "כגרון ביד החוצב בו", וכל השפע מגיע מהקב"ה ולא מהם-עצמם.

לכן כשיהודי מקיים את מצוות חלה, הוא מבטל את העבודה הזרה. הוא מוכיח שבעיניו גם פעולות טבעיות לחלוטין – כמו חרישה וזריעה וקצירה, שמביאות לו את הלחם – הן מעשיו של הקב"ה. מתוך הכרה זו הוא נותן קודם-כול את החלק השייך לה, ורק לאחר מכן הוא מרשה לעצמו ליהנות מן העיסה. בכך הוא מבטל כל אפשרות לטעות ולחשוב שיש מציאות עצמאית כלשהי מלבד הקב"ה, וזה ביטולה של העבודה הזרה.

(לקוטי שיחות כרך חי, עמ' 183)

את הפעולות האלה עושים היהודי והגוי בדרך דומה: שניהם חורשים את האדמה, זורעים את הזרעים, משקים אותם וקוצרים את היבול. לכן דווקא בתחום הפרנסה עלולה לחלחל ללב האדם תחושה שהפרנסה אינה תלויה בקב"ה, אלא בעבודתו האישית של האדם בדרך הטבע.

הכול מהקב"ה

אפילו אם האדם מאמין שגם חוקי הטבע נבראו על-ידי הקב"ה, עדיין הוא יכול לטעות ולחשוב שלאחר שהדברים נקבעו על-ידו, שוב אין השפע עצמו קשור אליו, אלא הוא מתנהל מעצמו בדרך הטבע.

כשיהודי מפריש חלה מן העיסה הוא מוכיח שברור לו כי העיסה והפרנסה בכלל באות מאת הקב"ה. עוד בטרם הוא נהנה מהעיסה כבר הוא מזדרז להפריש את החלה, כמו שנאמר: "ראשית עריסותיכם חלה תרימו לה". בכך הוא ממחיש שהפרנסה באה מאת ה', ש"הוא הנותן לך כוח לעשות חיל".

ב סוף הפרשה מופיעה מצוות הפרשת חלה, וסמוך לה מוזכר עניין הקשור בחטא עבודה זרה. אומר על כך המדרש: "למה נסמכה פרשת חלה לפרשת עבודה זרה? לומר לך, שכל המקיים מצוות חלה, כאילו ביטל עבודה זרה; וכל המבטל מצוות חלה, כאילו קיים עבודה זרה".

חיבור זה בין שני העניינים דורש ביאור: איזה קשר יש בין הפרשת חלה לבין עבודה זרה? ומדוע פעולת ההפרשה שיהודי עושה בעיסה נחשבת כביטול עבודה זרה? ובכלל, הלוא איסור עבודה זרה הוא יסוד האמונה, וכיצד מתקשרת דווקא מצוות חלה ליסוד האמונה?

טעות אפשרית

אלא מתברר שמצוות הפרשת חלה מבטאת עניין מרכזי באמונה. את החלה מפרישים מהעיסה, המסמלת את הפרנסה. כדי להשיג את עיסת הלחם נזקקים לחרישה, ולזריעה ולקצירה – המביאות בדרך הטבע את הלחם.

מן המעיין ארץ-ישראל | מאת הרב אליעזר ברוד

באומרו: צריכים לכבד אותו משום כבודה של ארץ-ישראל.

(אוצר פתגמי חב"ד)

יד, ט). ארץ-ישראל חיונית היא לנו כמו הלחם, שאי-אפשר בלעדיו. לכן אין להתחשב בקשיים ובמכשולים בדרך אליה, יהיו אשר יהיו.

(רבי שלום-מרדכי מברזאן)

שולחים כל יהודי

ש'לח' הוא מלשון שליחות. שולחים יהודי שייסע מחוץ לד' אמותיו הרוחניות, כדי לעשות את המקום הרחוק – 'ארץ-ישראל'. כפתגמו הידוע של ה'צמח-צדק': "עשה כאן ארץ-ישראל".

(הרבי מליובאוויטש)

לא לחשוש

אל-לו ליהודי לחשוש מהארציות ומהחומריות של העולם, "כי לחמנו הם" – כמו שהלחם נועד למאכל אדם, כך מטרת בריאת העולם היא שבני-ישראל יהפכו את 'ארץ כנען' ויעשו אותה 'ארץ-ישראל'.

(שיחות קודש)

כבודה של הארץ

פעם אחת הגיע לליובאוויטש חסיד מירושלים. יצא ה'צמח-צדק' לקבל את פניו בבגדי שבת,

טובה הארץ

"טובה הארץ מאוד מאוד" (במדבר יז, ד). גדול כוחה של ארץ-ישראל עד כדי כך שהיא יכולה להפוך את 'ארץ' ל'ישראל'.

(הבעל שם טוב)

הארץ מרוממת

"ארץ אוכלת יושביה" (במדבר יג, לד). המרגלים טענו שארץ-ישראל קדושה ואינה סובלת חוטאים אלא צדיקים בלבד. על כך השיבו להם יהושע וכלב: נהפוך הוא, ארץ-ישראל טובה מאוד ועצם ההליכה בה יכולה לרומם את האדם.

(רבי יהונתן אייבשיץ)

לעלות ולהתקדם

ארץ-ישראל אינה סובלת את מי שמתנהגים בה בבחינת "יושביה", היושבים במקום אחד ואינם מתקדמים. בארץ-ישראל צריך אדם להיות בבחינת 'מהלך', לעלות כל הזמן מעלה-מעלה.

(הרבי מאוסטרובקה)

חיונית כמו לחם

"אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם" (במדבר

אמרת השבוע

דמעות שלא במקומן

אחד מחסידיו של רבי שמחה-בונם מפסיסחה השתוקק מאוד שהצדיק ייתן את ברכתו לעניין מסויים, אך הצדיק לא הסכים. החסיד היה בא אליו מפעם לפעם ומעלה את משאלתו, ושוב ושוב נענה בשלילה. פעם אחת יצא מחדרו של הצדיק ופרץ בבכי.

באו מקורביו של רבי שמחה-בונם אל הצדיק וסיפרו לו על החסיד המתייפח. אמר להם: "דמעות של שטות אלה, ואין לשים לב אליהן".

והוסיף: "חז"ל אמרו כי שערי דמעה לא ננעלו. אם-כן, לשם מה צריך בכלל שיהיו שם שערים? אלא השערים נועדו כנגד בכיים של הטיפשים, הבוכים בכי שלא במקומן, כמו בכיים של בני-ישראל לאחר חטא המרגלים. לאלה נחוצים השערים".

"תסגרו אחד, נפתח עשרות"

לא בכדי כונתה העיר קולאשי 'ירושלים של גרוזיה'. בעוד ברוב אזורי ברית המועצות ננעלו בתי הכנסת, המקואות נאטמו, השחיטה הכשרה נאסרה וקול התורה נדם, עיר זו, במערה של גרוזיה, שקקה חיי תורה ויהדות.

בזכות אומץ ליבם של 'חכמי העדה ובזכות עמידתם העקשנית של פשוטי העם מול גזרות השלטון, נותרו בתי הכנסת מלאים מפה אל פה וקול לימודם של הילדים, תינוקות של בית רבן, הוסיף להדהד בחוצות העיר.

אך הנה באו ימים קשים גם על קולאשי. זה היה בחורף תשי"ג - החודשים האחרונים למשטרו העריץ של סטלין. בהוראה מגבוה נסגרו כל בתי הכנסת בגרוזיה, ובכלל זה בקולאשי. שומרים חמושים הוצבו בפתחי בתי הכנסת הנעולים, כדי למנוע כל ניסיון להמרות את פי השלטון.

יהודי קולאשי לא ידעו את נפשם מרוב כאב וצער. הרב רפאל אלשווילי, תלמיד-חכם צעיר כבן תשע-עשרה, שלא-מכבר נשא אישה, הטיל את עצמו למערכה. הוא היה תלמידו של חכם יעקב דברשווילי, שלמד בשעתו בישיבת 'תומכי-תמימים' בכותאסי, ואף זכה להיות ב'יחידות' אצל אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש. ממנו ספג את רוח מסירות-הנפש שאינה יודעת פשרות.

"אם אין מניחים לנו להתפלל בגלוי, נתפלל בסתר!", אמר למשתתפי אספת החירום, שהתכנסו כדי לטכס עצה. הטון ההחלטי שבו אמר את דבריו נסך תקווה ועידוד בלבבות הנוכחים.

עד מהרה נמצאו האנשים שהסכימו לשכן בביתם את בתי-הכנסת המחתרתיים. מפה לאוזן נלחשו הכתובות, ויהודי קולאשי יכולים היו - תוך נטילת סיכון לא-מבוטל - לשוב להתפלל במיניין.

גם בימים ובשבעות הבאים הוסיף הרב אלשווילי להיות הרוח החיה מאחורי ארגון התפילות. הוא התרוצץ מבית-כנסת אחד למשנהו, בזה קרא בתורה, בשני עבר לפני התיבה, ובשלישי השמיע דברי חיזוק והתעוררות.

העובדה שבאותם ימים עדיין לא נשא בתפקיד רבני רשמי בקהילה, הקלה עליו את המלאכה. בשעה שעניניהם הבולשות של השלטונות היו נתונות למעקב אחר ה'חכמים' הידועים והמוכרים לכול, איש לא נתן את דעתו למעשיו של הצעיר הזה.

התברר כי זה היה בבחינת הקש ששבר את גב הגמל. ימים אחדים לאחר מכן הוא זומן לחקירה במשרדי הבולשת.

"נודע לנו כי מתנהלות תפילות ציבוריות בבתיים פרטיים", פתח ואמר חוקר אחד. "אנו יודעים על כעשרה בתי-כנסת כאלה", אמר חוקר שני. "ממידע אמין ביותר שהגיע לידינו, אתה

אולם לא חלף זמן רב ומידע מפליל על מעשיו של הרב הצעיר והנמרץ החל לזלוג החוצה ולהגיע לידיעת המשטרה החשאית.

בהגיע פורים של אותה שנה הגיעה גם פעילותו של הרב אלשווילי לשיא. בלי פורים וביום שלמחרת קרא את המגילה בעשרה בתי-כנסת מחתרתיים. בדיעבד

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

הצימאון לגאולה

ל גדולי הדורות האחרונים מאוחדים בדעה, שבואו של המשיח קרוב מאוד. על-פי כל הסימנים שנראים בעולם, ברור שהמשיח עומד לבוא עכשיו, בדורנו. אולם כאשר מבטים בדמותו של הדור, קשה לעכל שזה הדור שיזכה לקבל את פניו של משיח-צדקנו. היו דורות של צדיקים וקדושים, דורות של יהודים יראי-שמים ועובדי-ה' - והם לא זכו לכך. דווקא בני דורנו, שהכול יודעים את שפל מצבו, דווקא הם יזכו לגאולה?!

אמנם אין זה דור של אפיקורסים להכעיס, כפי שהיה דור ה'משכילים' והדור שאחריו, שידעו את ריבונם והתכוונו למרוד בו. הדור שלנו הוא סתם דור של 'תינוקות שנשבו'. אבל בפועל, מדובר בדור עזוב, שנותרה מצור-מחצבתו. בפועל, כשהמשיח בא היום ומקבץ את כל נידחי ישראל, רוב היהודים שיאסוף מקצווי תבל יהיו בגדר 'אובדים' ו'נידחים'. דווקא אליהם הוא יבוא?!

מי יאסוף את הנידחים

האמת היא, שהדבר אינו צריך להפתיענו. הוא כך נאמר במפורש: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר-הקודש בירושלים" (ישעיה כ"ג, א). מכאן, שבדיק זה עניינו של המשיח - הוא מופיע דווקא במציאות שבה המוני 'יהודים' הם בבחינת 'אובדים' ו'נידחים', והוא מקבץ אותם ומביאם להשתחוות לה'.

מובן שאין זה מקרי, אלא יש בזה כוונה עליונה עמוקה. המהר"ל (נציח-ישראל פרק לב) מסביר, שיש שתי צורות של צמיחה והתחדשות: יש דברים שצומחים דווקא מתוך המצב הקודם, תוך הליכה והתעלות הדרגתית למצב החדש. אולם כאשר צריכה להתחולל "הוויה חדשה", התהוות חדשה לגמרי, אין היא יכולה לצמוח מתוך המציאות הקודמת, אלא צריך להתקיים תהליך של "הפסד הוויה ראשונה", כלומר, הרס המצב הישן ויצירת חלל ריק, שלתוכו פורצת המציאות החדשה.

כך גם הגאולה, הואיל והיא מציאות חדשה לגמרי, אי-אפשר להגיע אליה בתהליך הדרגתי, מתוך המצב הקיים, אלא דווקא על-ידי ירידה גדולה, שהורסת את המצב הקיים ויוצרת חלל ריק, ואז באה הגאולה וממלאה את הריקות הזאת. בדרך זו מהווה דווקא הריקות כעין קרקע נקיה לקליטת אור הגאולה.

תשוקה לה' עצמו

הרבי מליובאוויטש מוסיף היבט נוסף, על-פי תורת הבעש"ט על הפסוק "תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו". הבעש"ט מבאר, שיש מעלה מיוחדת בתפילת העני, שבגלל שיברון-ליבו ותפילתו היא "לפני ה'" - להיות דבוק עם ה' ממש - ולכן תפילתו מתקבלת יותר.

זו מעלתם של ה'אובדים' וה'נידחים', שדווקא על-ידם יהיה גילוי המשיח ביתר שאת וביתר עוז: יהודים הקרובים לעבודת ה' ולתורתו, כאשר הם מבקשים את גילוי מלכותו יתברך, הם מתכוונים לדברים חלקיים, כמו יותר התעוררות בתפילה, יותר התלהבות בלימוד התורה, יותר דבקות בקיום המצוות, וכדומה. אבל אותם 'אובדים' ו'נידחים', כאשר ה'שופר גדול' של משיח מעורר את נשמתם, אינם מבקשים 'מדרגות' אלה או אחרות, אלא את הקב"ה עצמו - "לפני ה' ישפוך שיחו". דווקא משום שהם נתונים בתכלית ה'מיצר' ("מן המיצר"), הם מעוררים את הגילוי הגדול ביותר של ה'מרחב' ("עניני במרחב יי").

ומה יהיה על היהודים עובדי-ה'? אומר הרבי, שגם הם יכולים לזכות לגילוי ה'שופר גדול', על-ידי תחושת ההתבטלות - שירגישו את עצמם בבחינת 'אובדים' ו'נידחים' לגבי הרוממות האין-סופית של הקב"ה. ההתבטלות הזאת היא הכלי לקבלת הגילוי העצום של משיח-צדקנו (ראה ספר המאמרים מלוטס כרך ו, עמ' 1).

פעיל מאוד בכל בתי-הכנסת הבלתי-חוקיים האלה", הוסיף החוקר בנימת האשמה. "אתה מנהל את התפילות ואף נואם נאומים חתרניים באוזני המתפללים".

שני החוקרים נתנו ברב אלשווילי מבט חד ומאיים. "מה יש לך לומר להגנתך?", הגביה החוקר הראשון את קולו.

השניים ציפו מן-הסתם כי הרב הצעיר יכחיש את האשמות נגדו, ימעיט בערכן או לפחות ינסה להצטדק. נקל אפוא לשער את התדהמה שאחזה בהם למשמע תשובתו. "טועים אתם", אמר להם. "לא עשרה אלא כעשרים בתי-כנסת פועלים ברחבי העיר. ובקרוב - כך אני מקווה - יהיו שלושים בתי-כנסת ואף יותר".

החוקרים הסמיקו מזעם וניכר היה עליהם כי הם מתקשים להאמין למשמע אוזניהם.

הרב אלשווילי לא הסתפק בכך. "תורת ישראל נמשלה לאש", המשיך ואמר, "כדברי הפסוק 'מימינו אש דת למו'. אילו הנחתם לנו להתפלל ולעבוד את בוראנו בשקט ובשלווה, היינו עושים זאת בבית-כנסת אחד גדול ומרכזי, כפי שנהגו מאז ומתמיד. אך כאשר אתם מצרים את צעדינו ונועלים את בית-הכנסת שלנו, אתם משחקים ב'אש'. וכשאדם תופס בידו גחלת בוערת ומנסה להטיחה בארץ כדי לכבותה, ניתזים ממנה גיצים בוערים לכל עבר ומציתים בערות נוספות. הוא תראו במו-עיניכם כי אך סגרתם בית-כנסת אחד וכבר צצו במקומו עשרות בתי-כנסת חדשים..."

דבריו של הרב הצעיר הממו את שני החוקרים. בתום החקירה הקצרה שיחררוהו לביתו.

לא חלף זמן רב ובח' באייר באותה שנה שבה והותרה פתיחתם של בתי-הכנסת ברחבי גרוזיה. יום זה, אגב, נחוג עד היום בקרב יהודי קולאשי, שאף נוהגים שלא לומר בו 'תחנון'.

שמו של הרב הצעיר הלך לפניו, וכעבור זמן קצר נבחר לרבם הראשי של יהודי גורי (עיר הולדתו של סטלין). פעילותו הנמרצת להחייאת חיי תורה ויהדות בעיר זו זימנה לו לא-מעט התנגשויות עם השלטונות. מכולן יצא וידו על העליונה.

לאחר כחמש שנות רבנות ופעילות בגורי, שב לעיר הולדתו קולאשי, הפעם כרבה הראשי וכמנהיגה הנערץ של הקהילה היהודית בעיר. תפקיד זה מלא עד עלותו לארץ (בתשל"ב). בראש קבוצה גדולה של יהודי עירו. כאן בארץ שימש 'חכם' רפאל אלשווילי רבה הראשי של 'יהדות גרוזיה', עד פטירתו (בכ"ג בסיוון תשס"ה).

פתגם חסידי "כששומעים דבר שלילי על יהודי צריך להצטער: אם הדבר אמת, הרי מצבו של אותו יהודי אינו טוב; ואם הדבר אינו נכון - הרי המספר אינו במצב טוב" (הבעל-שם-טוב)

הפולני שמר על ספר התורה

אברהם גראניק, רעייתו וכל תשעת ילדיהם נספו באותו מחנה השמדה.

1 ה סיפור שראשיתו תקווה, המשכו שבר נורא, וסופו – שמחה של מצווה. זה סיפורו של ספר-תורה מיוחד ושל קהילה יהודית בפולין שהוכחדה. זה אולי סיפור גורלו של העם היהודי. תחילת המעשה בבית-כנסת מפואר שהוקם לפני יותר משלוש-מאות שנה, בעיירה הקטנה לינסק שבפולין, ונותר שלם עד עצם היום הזה. במשך דורות הונהגה הקהילה המקומית על-ידי שושלת רבנית מפוארת, לבית גראניק. הרבנות עברה בירושה מאב לבן ומבן לנכד, כולם גדולי תורה.

בשנת תרפ"ט הלך לעולמו רב העיירה, הרב **אריה גראניק**, ואת מקומו החל למלא בנו, הרב **אברהם גראניק**. לרגל המאורע החליטו יהודי לינסק לכתוב ספר-תורה חדש לבית-הכנסת. ספר-התורה נכתב בכל ההידורים והוכנס להיכל ברוב שמחה והדר.

מכה אחרי התלאות

באותם ימים כיהן אחיו של הרב החדש של לינסק, הרב **יצחק גראניק**, כרב העיירה הסמוכה, סאנוק. השנים הבאות היו שנים יפות ושלמות, עד ליום שבו הכול נגדע באחת. מכאן והלאה, רשות הדיבור לבנו, **שמואל** (גראניק) **גור**, מרעננה:

"כבן שש הייתי כשפרצה מלחמת-העולם השנייה. אני, אבא ושני אחיי התגלגלו לסיביר. בחסדי שמים הצלחנו לשרוד בכל התלאות שפקדו אותנו שם, ברעב ובקור הנוראים. בשובנו לאחר המלחמה לסאנוק התברר כי אימי ושתי אחיותיי נספו במחנה בלז'ץ. בלב דואב שמענו גם כי דודי, הרב

הצלת ספר-התורה

"שבורים ורצוצים נדדנו והגענו למחנה עקורים בגרמניה. יום אחד התייצב בשערי המחנה גוי פולני ובידו ספר-תורה. כשאבא ראהו, נפלו איש על צווארי רעהו. לפולני, תושב לינסק, קראו ולאדק גורינסקי, ואבי הכירו היטב. מפיו שמענו את הפרטים הבאים: לפני האקציה, שבה נשלחו יקיינו בלז'ץ, עוד הספיק דודי (הרב אברהם) לרוץ לבית-הכנסת, להוציא את ספר-התורה מארון-הקודש ולהעבירו לידי ולאדק. 'שמור עלי כעל בבת-עינך', ביקש ממנו."

הדוד לא חזר וולאדק, שלאורך שנות המלחמה סיכן את עצמו בהסתרת ספר-התורה בביתו, שעונשה היה חמור כהסתרת יהודי, החליט לעשות מאמץ נוסף ולהחזיר את ספר-התורה לבני משפחתו של הרב. וכך, כשעלתה משפחת גראניק ארצה, עלה עמה גם ספר-התורה. הספר הוחזק אצל הרב יצחק גראניק, ששימש רב קהילה בתל-אביב, ולאחר פטירתו עבר לידי בנו, שמואל.

המתפללים נענו לאתגר

את הסיפור המרגש הזה סיפר שמואל גור לפני כמה חודשים למתפללי בית-הכנסת 'אחדות', בשכונת בוכמן במודיעין. זה היה כשבא לשבות בבית משפחת בנו, **אלי**, ממנהיגי הקהילה הקטנה

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

טלית לחזן

שאלה: האם שליח-ציבור והעולה לתורה חייבים להתעטף בטלית?

תשובה: האשכנזים בכל מקום נוהגים שלאמירת 'סליחות' מתעטף שליח-הציבור בטלית, על-פי מאמר חז"ל "שנתעטף הקב"ה כשליח-ציבור, והראה לו למשה סדר תפילה" של הזכרת י"ג מידות הרחמים. מנהג אשכנז שהשי"ח והעולה לתורה מתעטפים בטלית מפני כבוד הציבור. ויש המקפידים בכך רק אם אין להם בגד עליון. גם מי שאינו נוהג בזה, אם הוא מתפלל בבית-כנסת שמקפידים על כך, ילבש טלית, אך לא על ראשו.

מי שלקח לצורך זה טלית שלו או של הציבור, אם לובשה לשם מצוות ציצית, מברך עליה. אם לובשה רק מפני כבוד הציבור, רשאי לברך עליה אבל אינו חייב. אם שאל את הטלית מאחר, וברצונו לברך עליה, עדיף

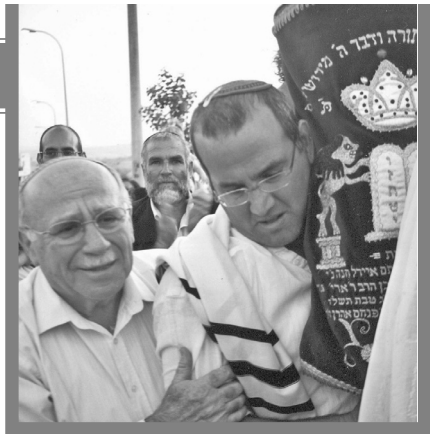
לבקש ממנו במפורש שייתן לו אותה "במתנה על-מנת להחזיר".

בקהילת תימן נהגו להתעטף בטלית בתפילות ליל שבת ויום-טוב, וכן נהגו רבים מצדיקי פולין. בקהילות אחרות מקפידים להימנע מזה.

למנהג חב"ד אין שליח-הציבור מתעטף בטלית לתפילות מנחה וערבית, לא בחול ולא בשבת ואף לא בראש-השנה. גם בחור לפני הנישואין שהוא שליח-ציבור, בעל-קריאה או עולה לתורה בתפילת שחרית – אינו מתעטף בטלית.

בכל יעדות כוהנים מתעטפים בטלית לנשיאת-כפיים. יש משפחות כוהנים אשכנזיות ירושלמיות ותיקות, שבהן נהוג שהבנים מתעטפים בטלית בהגיעם לבר-מצווה ואילך. הרבי מליובאוויטש הורה "לנהוג בכיוצא-בזה כמנהג הסביבה בה נמצאים".

מקורות: ר"ה ת"ב, שו"ע אדמו"ר הזקן יתד ובפסקי הסיידור סוף הל' ציצית. משנ"ב יד, ונביה"ל יתה. הלכה ברוחה להרב דוד יוסף יחיבג ושו"ב שערי הלכה ומנהג א"ח ח"א סי' טו, נה, קיט. וראה סיידור צלותא דאברהם לש"ק ח"א עמ' דש, וש"ו.

שמואל גור ובנו אלי בהכנסת ספר-התורה במודיעין

והצעירה, והופתע לגלות כי בית-הכנסת משתמש בספר-תורה שאול. "אשמח להעניק לכם את ספר-התורה היקר שעליו סיפרתי, אלא שהוא פסול ודורש תיקון יסודי", אמר להם. מתפללי בית-הכנסת, שהתפעמו מהסיפור המרגש, קיבלו את ההצעה בשמחה ונענו לאתגר.

ספר-התורה תוקן ולפני כשבועיים הוכנס, בפעם השנייה בתולדותיו, לבית-הכנסת. כשהוביל שמואל את הספר מתחת לחופה, בלב גואה ובעיניים דומעות, חש כאילו לינסק ומודיעין מתאחדות בשמחת התורה.

מעוניין לקנות ספרי תורה פסולים (גם מיועדים לגניזה)
או כל פריט הקשור לספרי תורה, כגון: רימונים, אצבעות, כתרים וכו'
052-9772525

אופטיקה הלפרין
רשת אמינה, זולה ומקצועית | בבעלות הרב רפאל הלפרין
80 סיניפים לשרותך! לגיבור סיני: 2004*
שברנו את מונפול המחירים

ביטוחי רכב-בתנאים הכי טובים
מקיף+חובה+צד ג'+גריירה ונילוויים
ביטוח מיוחד לבתי כנסת
ביטוחי שיניים-מהיום להיום
077-444-7777 (שלוחה 4 לאיילה) **חדש!**
קרנות פנסיה-בתשואות הכי טובות
ביטוח דתי וישרי
ג'פן בסייד
077-444-7777

FREEDA SINCE 1988
סדרת הויטמינים המובילה בארה"ב
עכשיו בישראל בכשרות מהודרת!!!
ישירות מהיבואן לצרכן - חסוך את פער התייווך.
הסדרה הרחבה של כלל הויטמינים והמינרלים ישירות לביתך.
1-700-70-70-64
www.freeda.co.il • sales@freedavitamins.co.il
כל הויטמינים הינם: ללא גלוטן וללא סוכר.